

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Elfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromszámos petitsor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fill.

Megyei közutainkról.

Terjedelmes tudósításban számol be Nyitramegye közlekedési viszonyairól a legutóbbi alispáni jelentés.

Látjuk ebből a jelentésből, hogy a vármegye vezetősége sokoldalú törekvéssel igyekszik fejleszteni a közlekedési ügyet, de szemünkbe ötlök az a gyengeség és határozatlanság is, mely közigazgatási tisztviselőinknek ezen a téren kifejtendő tevékenysége elé gátló akadályként gördül. Ezt a gyengeséget és határozatlanságot nem a jóakarát és a kötelességérzet hiánya okozza — legalább így hisszük — hanem az a sokszor felpanaszolt túlerheltség, mely a napi teendők halmazával lekötöti és kifárasztja a munkaerőt és a legszorgalmasabb tisztviselőnek sem enged időt arra, hogy tekinetét a hivatalos sablonokon felül a gyakorlati élet feladataira irányítsa.

A roppantúl felaprózott hivatalos teendőik nagy tömege okozza azt, hogy a közutak kezelésénél az intéző közegek olyan ügyekkel bajlódnak, melyekre kár volt időt pazarolni, míg a sokkal fontosabb kihatású érdekeket szem elől tévesztik.

Igy az alispáni jelentésben olvassuk, hogy a közutak kezelésének szempontjából

indokoltnak mutatkozott a törvényhatósági utak mentén növekedés az útalap javára leendő nyilvános értékesítése. Hát bizony ez oly bagatel ügy, melylyel a közhatóságnak legfeljebb annyiban érdemes foglalkozni, a mennyiben az utak tisztántartásának érdeke kívánja, hogy az a fű időnkint lesarlóztassék. A nyilvános értékesítés tárgyává tenni azt a fűvet, mely eddig az útkaparóknak jutott, nem egyéb, mint a hivatalos kicsinyeskedésnek kifolyása, mely cseppet sem alkalmas az útalapnak akár csak kis mértékben figyelmet érdemlő gyarapítására.

Ilyen dolgokkal kár bibelődni, e helyett sokkal célszerűbb és hasznosabb lenne, ha az intéző közegek más, fontosabb szempontok felé fordítanák a figyelmüket. Ilyen például a kavicsszállítás a törvényhatósági utakon.

A kavicsszállításra vonatkozó régi szerződések a folyó év elején lejárván, a versenytárgyalási bizottság az időközben megváltozott bérviszonyokra való tekintettel kénytelen volt az új szerződéseket 10—15 százalékkal magasabb árban megkötni a jelentkezett vállalkozókkal. Ezek között Glasner budapesti vállalkozó kapta meg a legnagyobb és legkiterjedtebb hálózattal bíró útszakaszokat. A versenytárgyalási bizottságot a jelentékeny ár-

emelkedéssel járó szerződések megkötésénél az a szempont vezette, hogy áremelés nélkül a kavicsszállításra vállalkozó egyáltalában nem találkoznék, a vármegye kénytelen lenne a nagyterjedelmű és elágazó uthálózatot házi kezelésbe venni, a mi — mint az alispáni jelentés mondja — aránytalan megterhelést okozna és a kellő biztosítékot úgy sem nyújtaná.

A 10—15 százalékos áremelés ellenére több útszakaszra kavicsszállító vállalkozót nem lehetett kapni, ezeken a szakaszokon tehát házilag fog kelleni a szállítási munkát végezni, ha csak utólag nem sikerül valamely vállalkozóval szerződést kötni.

Álljunk meg itt egy pillanatra. Mindenekelőtt feltűnik, hogy a vármegye annyira fázik a házi kezeléstől. Meglehet, hogy van oka reá, utóvégre is mindenki legjobban ismerheti a saját érzéseinek eredetét. De közigazgatásunk rendszerét, a közutak tekintetében, nem helyezi kedvező megvilágításba az a körülmény, hogy a vármegye a házi kezelést költségesebbnek és még így is a kellő biztosítékok nélkül szűkölködőnek tartja.

Megengedjük, hogy a házi kezelés és ügyvezetés célszerűtlen ott, a hol például egy közcélokra szánt monumentális épületnek a felépítéséről vagy átalakításáról van szó; vagy a hol valamely műszaki

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Egy homályos történet.

Ó nagyon homályos. Anyira, hogy egy ezredes, egy százados, egy napos tiszt és 120 ember csaknem belebolondult tőle; annyira, hogy egy ezredőrvost is cserben hagyta a tudománya, és senki sem tudná a megfejtését, ha véletlenül itt nem vagyok, hogy kiderítsem.

Képzelnék önök két ikertestvért, akik annyira hasonlítanak egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz, mint az ilyen esetben rendszerint szokott. Csak csekély különbség van közöttük, hogy az egyik t. i. egy kissé kancsal. Jelenléte hiba, alig észrevehető, és senki sem vet rá ügyet a faluban, sem a családban, de még ő maga sem.

Jánosnak hívták mind a kettőt, mint az a (franciaországi) falukon gyakran megessik, de névszerint megkülönböztetik annyiban, hogy azt, aki a törvény értelmében fiatalabb, azt Jancsinak hívták. — Ez egy heves, indulatos ember, míg János, fivére maga a megtestesült szelidség. Mindkettő segít apjának, a noventi malom vezetésében, hajlamaik szerint megosztván maguk közt a mun-

kát, úgy hogy minden ügy megy, mint a karika-csapás.

De közbe jön a sorozás. A két testvért egyszerre hívták a sorozásra. János, a bekés, beválik, míg a harcias Jancsit alkalmatlannak találják. A bonyolódott katonai szolgálatnak is meg vannak a maga következtelenségei.

A malomban nagy szomorúság, nagy nyugtalanság ütött tanyát. János, a szolid természetű, vajjon hogyan szokja meg az új élet nehéz fáradalmait, társainak durva csinjeit, főlegbvalói szigorúságát. A kezdet nagyon nehéz annak, akinek nincsen katonai hivatása, vagy akinek nincsen elegendő erélye, hogy pótolja azt. Sajnos ezen aggodalom nagyon is valónak bizonyult be. Mikor János januárius havában 24 órai szabadságot kapott, nem volt hossza vége a panaszkodásnak, és szörnyen irigyelte ikertestvérét, aki békességben otthon maradt.

— Ha én a te helyeden volnék, én bizony megállanám a sarat, és megelégedett lennék. A pajtások? Hát mire való az öklöm? A főlegbvalók? Azokat könnyű megnyerni, ha az ember kemény legénynek mutatja magát; ők azt szeretik.

János siránkozó hangon válaszol:

— Könnyű azt mondani; szeretnék a

magam helyében látni. Én bizony sohasem fogom megszokni, inkább belepusztulok, az bizonyos.

— Bizony sajnálak! De megtaláltam a módját. Maradj a malomban, s add ide az egyenruhát, senki sen veszi észre a cserét. Megköszööm én is a prófuntot. Ha nem izlik, visszacserelehetünk.

Igy történt, hogy másnap reggel Jancsi, aki nem csekély fáradsággal találta meg a kasszárnya szobáját, meg ágyát, új pajtásai között ébredt fel.

— Nini, a „bundás” sandit — mondá egyik közülök.

A két testvér erre nem gondolt.

— Igazán, kiálták a többiek. — Mi az ördög van a szemedben?

— Az enyimében? Semmi — hebegé Jancsi.

— De igen. Gyertek, nézzük meg.

S csakugyan mindnyájan odafutottak, s a legízletlenebb tréfákat követték el vele szemben; de mivel a fiatal molnár türelmének is meg van a maga határa, teljes erejével rájuk támad a gonosz tréfálókra, a kik szintén nem hagyják magukat. Általános verekedés támad.

A napos tiszt odaszalad a lárma, kiragadja Jancsit a pajtásainak kezei közül, akik csunyan helyben akarták hagyni és tekintette

útvonalnak a kiépítése forog szóban. Itt a házi ügyvezetés rengeteg költséggel járna és nem nyújtaná a sikeres munkának a biztosítékait. De a hol-csak az forog kérdésben, hogy a törvényhatósági és vasuti utak jó karban fentartassanak, ott hogy miért nem lenne képes a vármegye a házi kezeléssel is célt érni, azt nem érthetjük. Mire valók azok a vizsgázott útmesterek, a kiket most már szakiskolákban fognak kiképezni, ha még azzal a munkával sem lehet őket megbízni, melyet a budapesti Glasnerek jó haszonnal elvégeznek, a kik pedig annyit értenek az útkezeléshez, mint hajdú a harangöntéshez?

Különben is, hogy valamely utszakasra bizonyos időszakban kellő mennyiségű kavics szállíttassék és a szállítás a megyében, illetőleg az illető vidéken szokásos fuvarbérrel eszközöltessék, ez oly feladat, melyre talán mégis csak rátermettnek kell lennie az útmesteri talentumnak, és melyre nézve bizonyosan nem szabad idegennek lennie az útmesteri megbízhatóságnak.

De tegyük fel, hogy igaza van a vármegyének a házi kezelés hátrányait illetőleg, akkor is még mindig ott kopogtat a jogos kíváncsiság ajtaján az a kérdés, hogy kell-e a nemes vármegyének budapesti Glasnerekkel szerződnie? Nem lehetne-e a vármegye gazdasági érdekeinek körébe vonni a kavicsszállítást oly képen, hogy azt a szállítást egyes községek végeznék, mint vállalkozók? Nyitra megye minden vidékén számos község van, mely a szükséges fuvar az év bármely szakában előteremtheti, csak szervezni kellene a dolgot, kavicsszállító fuvarvállalatokat létesíteni.

A vármegye ez esetben olcsóbb szerződéseket köthetne, a vállalkozás üzleti haszna pedig itt maradna népünknel és széles rétegek között oszlanék meg.

A községek vezetőinek kellene ezt a dolgot a kezökbe venniük, ezt azon-

ban mindaddig, a míg a munkával úgy túl lesznek terhelve, mint a hogy jelenleg vannak, csak úgy nem várhatjuk tőlük, mint a hogy nem fordíthatnak kellő gondot a községi közutak jó karban való tartására.

A felvetett eszmét mindazonáltal nem hagyjuk elszunnyadni, mert megvagyunk győződve, hogy a mai közigazgatási állapotok között is az említett gazdasági közérdek érvényesítésére sokat lehetne tenni.

Az országos Pázmány-egyesület Nyitrán.

A megérkezés.

Fény, szíves vendéglátás és szellemi érték tekintetében egyaránt kiváló, túlzás nélkül mondhatjuk, nagyszerű ünnepély folyt le mult vasárnap Nyitrán, az ősi püspöki városban.

A katolikus írók és hírlapírók országos Pázmány-egyesülete a mondott napon itt tartotta vándor-gyűlését, melynek ünnepi jellege, nagy kereteket betöltő programja, hatalmas katolikus manifesztációjá alakult ki.

A vendégek fogadására a katolikus kör számos tagja jelent meg a pályaudvaron, hova a vendégeket hozó vonat fél tizenkét órakor robogott be. Dr. Margalits Ede, az orsz. Pázmány-egyesület elnökének vezetése alatt megérkeztek Czikkay Lajos, Kiss János dr. alelnökök, Sziklay János dr. főtitkár, Zelliger Vilmos pénztáros, Szemecz Emil a Magyar Állam szerkesztője, dr. Prohászka Ottokár esztergomi spirituális, Bonitz Ferenc az Alkotmány, Bihar Jenő a Dunántúli Hírlap, Gerely József az Egyházi Közlöny, Izsóf Alajos a Zászlónk szerkesztője, továbbá Ernszt Sándor orsz. képviselő, Pelikán Krizsó, Petrásszeich Géza, Tillmann Béla (Türi) az Alkotmány munkatársai. Külön érkeztek Jedlicska Pál nagyszombati érseki vikárius és Horváth Dezső orsz. képviselő.

Az illusztris vendég-társaságot a pályaudvaron Kubinyi Endre püspöki pénztáros, a vendéglátás programjának lelkes és ügyes rendezője üdvözölte szívből fakadt, meleg szavakkal, melyekre Margalits Ede dr. válaszolt, megköszönve az impozáns fogadtatást. Ezután az egész társaság kocsira ült és egyenesen a püspöki várba hajtatott, a hol az érkezőket Kondor István püspöki titkár és dr. Puchovszky Balint sz. szeki jegyző fogadták. A hosszú, nagyobb részt úri fogatokból álló kocsisor kevéssel 12 óra előtt robo-

gott végig a városban, élénk kíváncsiságot keltve mindenütt az út mentében.

Az orsz. Pázmány-egyesület tagjai megérkezésük után azonnal tisztelegtek az egyesület tagjai, kik ezután megtekintették az országos hírv. Roskoványi-könyvtárt, mely a legnagyobb mértékben nyerte meg tetszésüket. Nagy érdeklődéssel szemlélték Nyitra megyének történeti nevezetességű zászlóit, melyek az érsekújvári polgári iskola majális alkalmából az alispán szívesességéből a könyvtárba hozattak s ott a vaskos foliansok felett lengve a fényes emlékü és erősen katolikus vonatkozású mult kegyeletes szellemével köszöntöttek a mai katolicizmus szellemi harcának bajnokait.

Még Vagner József p. prelatusnál, a katolikus kör elnökénél tisztelegtek az egyesület tagjai, kik ezután megtekintették az országos hírv. Roskoványi-könyvtárt, mely a legnagyobb mértékben nyerte meg tetszésüket. Nagy érdeklődéssel szemlélték Nyitra megyének történeti nevezetességű zászlóit, melyek az érsekújvári polgári iskola majális alkalmából az alispán szívesességéből a könyvtárba hozattak s ott a vaskos foliansok felett lengve a fényes emlékü és erősen katolikus vonatkozású mult kegyeletes szellemével köszöntöttek a mai katolicizmus szellemi harcának bajnokait.

Díszebéd.

Egy órakor a püspöki várpalotában nagy díszebéd volt az Egyesület tiszteletére, melyen mintegy nyolcvan vettek részt. Hivatalosak voltak a város értelmiségének legkiválóbb képviselői, a kaptalan tagjai, sokan városi és vidéki közeletünk jelesei közül. Az ebédnél két felköszöntő hangzott el. Az elsőt Bende Imre megyés püspök mondotta, elítelve az orsz. Pázmány-egyesületet és ennek kitünő elnökét, Margalits Ede dr.-t. A püspök-háziurnak nagy lelkesedést keltett szavaira Margalits Ede válaszolt, kiemelve, hogy abban az irodalmi munkásságban, melyet a Pázmány-egyesület célul maga elé tűzött, a katolikus írók nem nélkülözhetik a püspöki kar irányítását. Élteti ennélfogva ennek a karnek egyik fekvőit lelkü tagját, az apostolok egyik méltó utódját, Bende Imre püspököt.

Zúgó eljenzéssel fogadta a díszes vendégsegreg a szép felköszöntőt, mely a különben is emelkedett hangulatot még ünnepesebbé tette. Ebéd után a budapesti vendégek kísérték a püspöki vár bástyáira, honnan elragadtatással szemlélték a minden oldalról nyíló fenséges kilátást.

Irodalmi előadás.

Delután 5 órakor az Egyesület a katolikus körben irodalmi előadást rendezett, mely a tulaj-

nem valami nagyon katonai magatartására negy napi elzárásra ítéli.

Kimennek a gyakorlatra. Az újonnan érkezett természetesen a lehető legügyetlenebb mozdulatokat csinálja. A kapitány rárival:

— 3. szám! Maga négy napi elzárást kap. Majd megtanítom én magát egy fogót a puskát, mint egy gitárt.

Szünet alatt magához hivatja.

— Hogyan? Ember! Maga két hónapi szolgálat után még a kezeit sem tudja tartani. Mi a neve?

— Béchu János.

— Ah, maga az, Béchu! Gratulációk. Maga, aki azelőtt olyan szelíd, csendes volt rendszeren, most fellázítja nekem az egész szobát, és annyira megfélemedezik magáról, hogy tetteleg megtámadja bajtársait! Maga be volt rugva?

— Nem voltam, százados ur!

— De igenis be volt rugva; mert másképp azt nem tudtam megmagyarázni. Aztán ne sandítson úgy!... Érti, ne sandítson úgy!

— De, százados ur...

— Maga gúnyt akar üzni belőlem. Négy nap helyett nyolcat kap. Majd megtanítom én magát bandzsítani. Mars!

Az ezredesnek is szeget ütött fejébe ez a

két heti elzárás ilyen löbberő esetek miatt. Az őrmester, mikor bejött a legénység szobájába, rákiált:

— Béchu!

— A napos tisztelet elcsukítja egy hétre, a százados két hétre. Maga gyönyörűen kezd mondhatom. Az ezredes ur hivatja; vagja magát parádéba gyorsan.

Az ezredes ur alapjában véve derek ember. Mintegy családapa meginteni akarja az újoncot, aki megtámadja a bajtársait és kigúnyolja a főlebbvalóját.

— Maga az Béchu? Micsoda állás az? Katonásan álljon!... Így!... Maga szép dolgokat művelt, mikor egy napi szabadságot kapott. Többé nem kap szabadságot, míg jóvá nem teszi előbbi viselkedését. Es ne sandítson rám! Mi? Azt hiszi, hogy eltűröm, hogy csúfot üzennek belőlem.

— Ezredes ur...

— Megmondtam már, hogy ne bandzsítson, mennydörgösdta! Ki látott ilyen kozákat. Hisz magának ferde szeme van, az ördögbe. Maga csúffá teszi az egész ezredet, ember!

— Nem tehetek másképp, ezredes ur.

— Hiszen tegnap előtt még nem volt kancsal. Nem értem tehát, miért kellene bandzsítania ma. Maga szabadulni akar a katonaságtól. Nem

addig van az. Hyesmit nem lehet velem olyan könnyen elhitetni. Mars! Maga be lesz zárva, mindaddig, amíg bandzsítani fog.

Ebben a küzdelemben, melyet a természet vívott a katonai tekintéllyel, önkényt érthető, hogy ez utóbbi húzta a rövidebbet, mert Jancsi még egy hónap mulva is kancsal maradt. Egyébként is, minthogy a legügyetlenebb katonának bizonyult be, úgy hullott rá a büntetés, mint a jégeső.

Végre is valamit határozni kellett. Az ezredes segítségül hívta az ezred orvosi karát.

— Kedves törzsorvos ur, — mondá — vizsgálja meg azt a bizonyos Béchut a 4. zászlóalj 3. századából. Meg vagyok győződve arról, hogy az egy közönséges komédiás, aki színlelt kancsalítással be akar bennünket csapni. Minden esetre ennek meg kell szünnie, vagy pedig takarodjék, mert az botrány, azt nem fogom tűrni!

A törzsorvos ismerte a maga mesterségét. Töviről-hegyire megvizsgálta Jancsit, s finom szeme ezen látszólagos érzéketlenség alatt, határozatlanul ugyan, de mégis valami csalafintaságot sejtett.

— Hm, lássuk, mióta bandzsít ön tulajdonképpen?

donképeni központja volt az összes ünnepségeknek. A kör feldíszített nagytermét színlúgig töltötte meg a nagy és díszes közönség, mely már jóval 5 óra előtt sereglett az előadás színhelyére. Megjelent Bende Imre püspök, dr. Kramolin Viktor főispán, a káptalan több tagja, nagy előkelőség, szép hölgy koszorú.

Az előadást a katolikus kör kebeléből alakult énekkar nyitotta meg *Dusinszky* Lipót „Milleniumi dal” című darabjával, melyet a kar nagy hatással adott elő.

Azután *Vagner* József prelátnak, a katolikus kör elnöke intézett üdvözlő beszédet az Egyesülethez. Történeti visszapillantást vetve Pázmány Péter életére, remek ecseteléssel domborította ki azt a gondolatot, hogy a nagy férfúróról nevezett Egyesület nem idegen Nyitra, mert Pázmány irodalmi munkásságának bölcsője itt ringott, szellemi életének iránya innét indult ki, a nagy emlékü Forgách Ferenc nyitrai püspök törekvéseinek köréből, a ki a fiatal Pázmányt hosszabb ideig magánál tartotta radosnai kastélyában és szellemi befolyásává övendő irodalmi hivatására felelő.

Vagner prelátnak nagy tetszést kelte t beszéde után *dr. Margalits* Ede lépett az előadói asztalhoz, hogy megtartsa megnyitó beszédét, melyben a korviszonyokat s ezekkel szemben a katolikus irodalmi munkásság hivatását ismertette. A múlt században kultivált szellemi irányok úgy a tudomány, mint az élet terén csődöt mondtak. A túlhajtott empirizmus, mely csak azt fogadja el valóságnak, a mit érkeivel megismerhet, eltávoította és megfosztotta az embereket az eszmények kultuszától. A materialisztikus életfelfogás az érzelmi élvezetek árjába sodorta az embereket és elkorcsosította őket. Ezzel szemben áll a kereszténység, mely a tudomány alapkérdéseire fényt vet és mint életrendszer, erkölcsi magaslatra emeli az embert.

Nagy sajnálatunkra nem áll módunkban közölni Margalits beszédét, mert a kitünő tudós nem szokott papirosra irt beszédekkel lépni a hallgatóság elé, hanem fényes elméjének élő lapjairól tárja fel mély igazságokat tartalmazó gondolatait. Azok tájékoztatására azonban, a kik még nem hallották őt beszélni, megjegyezzük, hogy Margalits az oktató szónokok közé tartozik. Egyformán lendületes, nemes pathosz vonul végig a beszédén, hangja csengő, kellemes, behizelgő, eszmeifüzése szoros, előadása világos és meggyőző. Lobogó pástortűzhöz lehet hasonlítani szónoklatát, mely barátságos, szelid fényt terjeszt maga körül és meleget áraszt. Egy gondolatvilágba ve-

zeti hallgatóit, melynek az égboltja fényes, atmoszférája meleg.

A program következő pontjánál *dr. Sziklay* János a jeles tudós, író és költő remekelt a „Szigligeti rege” és „Bucsuzó” című gyönyörű költenényeivel. Az utóbbiban korán, élete bimbó szakában elhunyt egyetlen leányának elhervadását ecsetelte az apai szív mely bánatával és a túlvilág felé tekintő keresztény lelek megnyugvásával.

Ezután a programnak mindenki által feszült érdeklődéssel várt pontja következett, *dr. Prohászka* Ottokár előadása, a sajtó feladatairól, a modern szellemi harcban. Még nem beszélt, csak épp hogy oda állott az előadói asztalhoz s már zúgó taps fogadta, mint előjele a később kitört lelkesedés viharának. Előadását bő kivonatban alább közöljük. A nyitrai közönség most először hallotta Prohászka szónokolni. Az általános benyomást körülbelül a következőkben foglalhatjuk össze. Szóoklata egy szép tűzjáték, melynek röppentyűi szikrákat szórva repülnek fel a magasba, ott hatalmas durranással szétrobbannak s egész tüztengert ontva a földre, kápráztató fényt lövelnek tárgyakra és emberekre, a kikre ennek a szikrázó szellemtűznek a köre kiterjed. A pompás mutatvány bámulatot és lelkesedést vált ki az emberből s mozgásba hozza az elragadtatás szárnyait.

Előadása után percekig tapsolt a közönség, s a szünni nem akaró tetszészaj csak akkor csillapodott le, midőn *Cziklay* Lajos állott fel, hogy elszavalja „Stella Maris” és „Mi lesz fiamból” című költeményeit. Az elsőben a szent Szűzet énekelte meg, az élet tengerén járók csillagát, a másodikban fának, — a ki papi pályára lépett — pályaválasztását rajzolta meg, eszményi felfogásból eredő szép gondolatokkal.

A nagyszerűen sikerült ünnepélyt a katolikus kör zenekara egy, művészi szabatossággal előadott zenedarabjal fejezte be, melynek gyönyörű áriái után újra felzúgott az a lelkes taps, melyben az ünnepély összes szereplőinek bő részük volt.

Este 8 órakor a Katolikus Kör a vendégek tiszteletére nagy lakomát rendezett, melyen mintegy százan vettek részt. Az első felköszöntőt Horváth József kir. törvényszéki bíró mondotta a pápára, a királyra és a budapesti vendégeknek. Azután még számos felköszöntő hangzott el. *Dr. Kiss* János a püspököt, a katolikus kört és a nyitrai kath. tudományosság és sajtó munkásait elvette; *dr. Bobok* József *Margalits* Ede elnököt, *Mihálik* József *Prohászka* Ottokárt, *dr. Tóth* János

Cziklay Lajost, *dr. Franciscy* Lajos pedig *dr. Sziklay* Jánost köszöntötte fel. Poharat emeltek még *dr. Margalits* Ede, a kíséretében volt katolikus szerkesztőkre, nevezetesen *Szomecz* Emilre, *Bónitz* Ferencre és *Sziklay* Jánosra, meg *Gerely* Józsefre. *Jedlicska* Pál érseki vikárius a kath. sajtó hathatós támogatásáról, *Dudek* János dr. a katolikus hitélet emelésének feltételeiről beszélt. *Bónitz* Ferenc humoros felköszöntőben *Jedlicska* vikáriust elvette, majd a nyitrai polgárságra és e polgárság fejére, *Faschler* Ferencre üritett poharat. E tősztra *Faschler* polgármester igen lelkes és szíves szavakkal válaszolt, üdvözölve a budapesti vendégeket, a kiknek látogatása Nyitra város katolikusaira nézve ünneppé tette e napot.

Tizenegy óra felé járt az idő, midőn asztalbontásra került a sor. A banketten részt vett közönség lekísérte a vendégeket az udvaron várakozó kocsikra, többen kimentek velők a vasúti állomásra, honnét a mi, mindenütt szívesen látott kedves vendégeink 1/4 12 órakor utaztak el. Látogatásuk emléket meg fogjuk őrizni.

Dr. Prohászka Ottokár előadása.

Pünkösöd már sok volt a világon. A keresztények pünkösödjén leereszkedett az Isten lelke; ezen pünkösöd előtt is, utána is, sokan, sokféleképen ünnepelték pünkösödjüket. Mindegyik tüzzel dolgozott, apostolokat avatott, de az egyiknek tüze nemcsak melegített, hanem vakított, nemcsak fejlesztett, hanem lazított; mindegyiknek szenvedélye volt a terjeszkedés, tormészete a térfoglalás. Volt a renaissance-nak is pünkösödjé. Egy addig ismeretlen szellem hevítette az emberiséget, mely látni kezdte, amit addig nem látott, csudálta a rétnek, a mezőnek, a tájnak színeit, a természetnek eddig néma, most hangos tájait. Volt a francia forradalomnak is pünkösödjé. Ez a szabadságnak őrző szellemétől megittasodott ember pünkösödjé. Volt ott is tűz, amely gyújtott, rombolt, míg végre áldásos vívmányokat is teremtet.

Ugy látom, hogy a mai világban is pünkösöd van. A szellem ebred, de még vajudik. Látok titokzatos, homályos szavu prófétákat. Még nem értem őket, de úgy érzem, hogy fellepésük emancipálni akarja az embert a régi hit, a régi eszmények alól. — Minden pünkösöd megteremt a maga organumát: az új pünkösöd a művészetet, az irodalmat s főleg a sajtót használja. Carlyle azt mondja: „Ami a középkorban volt a pápa, a püspök, a zsinat, az ma egy személyben a sajtó.” Ha ez hősiesség is, annyiban mégis igaz, hogy ami gondolat emeli a lelkeket, az mind itt bizserg az ólmos betűk soraiban, az itt valósul meg, itt ölt testet. Ami nagy gondolatok vannak, azok tért foglalni éppen a sajtó által akarnak és ezért ezt a szertvet felhasználja minden irányzat és törekvés: a politika, gazdaság, vallás, nemzetiség. Mind, mind itt harcol, itt

— Új év napján kapott szabadságom óta — nyögé Jancsi.

— Ezen szabadság alatt valami baja történt? Valami szerencsétlenség érte. Elfogta valami rémület, vagy erős felindulás?

— Nem tudok semmiről. Én nem vettem észre csak másnap, mikor felébredtem.

— A maga korában az ember nem lesz kancsal minden ok nélkül. Én megmondom az igazi okát, Maga azt akarja, hogy hazaeresszük. Nemde? Maga újra 15 napig be lesz zárva, attól majd kigyógyul alaposan.

Még 15 nap! Szépen vagyunk! Eddig összevissza 95 napot töltött a magánzárkának kemény padján.

Mindazáltal alig, hogy Jancsi kilépett a rendelő szobából, a törzsorvos következő levelet irt: „Tábornok ur!

Egyik ezredbeli emberünkön, ki 24 órai szabadságából visszatért, nagyon sajtásos szemerevedést vettem észre, mely a született bandzsának összes ismérveit egyesíti magában. Minthogy ez az ember minden büntetés dacára állhatatosan kancsal, tiszteletteljesen azon előterjesztéssel élek, hogy méltóztassék a főfelbíráló bizottságot összehívni ezen, a katonai annalesekben páratlanul álló eset megvizsgálására.”

Harmadnapra Béchu levelet kapott onnan hazulról. Nagybátyja meghalt, s temetésére hívtak. Ezen váratlan esemény alkalmul szolgált neki, hogy szakítson a katonai szolgálat örömeivel. Jancsi jelentkezett a kapitánynál, aki viszont érintkezésbe helyezkedett az ezredessel.

— Menjen haza, — mondá ez — a fogság-büntetést majd folytatni fogja azután, ördögös kozák! És ne bandzsítson úgy, tevé hozzá felháborodva, hiszen maga csúfá teszi a katonai egyenruhát.

Jancsi tehát visszatért a negenti malomba, hol János egészen békés életmódot folytatott. A katoná, mihelyt belépett, leoldotta szuronyát, levette köpenyegét, sapkáját, s letevé mindezeket ámuló fivérének karjára, így szólt:

— Nesze, nekem már elég volt belőle; vedd az egyenruhát és add vissza a munkásblúzomat.

— De hiszen magad akartad!

— Akartam, de most már nem akarom többé. Azt hittem, hogy ez az élet tetszeni fog, de most már jól laktam vele. Ez az egész. Tudod miben állapodtunk meg. Most rajtad a sor, hogy berukkolj.

És János szomoruan ballagott más nap a kaszárnya fele. A káplár amint észrevette arramenőben rákiált:

— Hé, Bechu!

— Parancs!

— Ugy látom, hogy az ágya felé tart. Hiszen tudja, hogy magának zárkában van a helye.

— Zárkában?

— Igenis! Szabadsága alatt ugylátszik elfelejtette, hogy folytatnia kell a rászabott fogságot?

— Ó ez a zsvány Jancsi, és azzal nem dicsekedett!

De még csak most jön a java. Másnap elővezettek a zárkából, hogy a felülvizsgáló bizottság és a törzsorvos elé állítsák.

— Hogyan, gazember, hát maga már nem kancsal? — mondá ez, magán kívül. — Maga miatt írok a tábornoknak, összehívatom a felülvizsgáló bizottságot, semmiért! Most már csak nem fogja tagadni a csalást. Tizenöt nap fogságot kap, hogy meg merte tenni.

Az ezredes felemelte a büntetést 30 napra, a tábornok 60-ra, s ezt nem volt szabad betudni abba az elzáratásba, ami már különben is ki volt szabva reá; mert ezt az alattomos katonát szigoruan szemmel kell tartani az előjáróknak.

Ezen egész idő alatt Jancsi zsebredugott kézzel vigyázott a garatra, mint olyan ember, akinek egészen nyugodt a lelkiismerete.

Gaston Berr után X.

küzd és ha nem is títánok harca ez, de minden-
esetre a felaprozott gondolat küzdelme, (Elenk
tetszés.)

Ezt a szövet nekünk is fel kell használ-
nunk, ha élni akarunk! Nekünk is a nyilvánosság
terére kell állítani az új gondolatok bűvös ke-
retében a magunk igazát. De mindenekelőtt is-
mernünk kell korunk irányát és ideáljait. Korunk
iránya a racionalizmus. Az ember mindent tudni,
érteni, látni akar, mert az ő balaánya: az ész, a
tudomány. Hisz ennek köszönjük azokat a nagy-
szerű vívmányokat, a tudomány a mi Megváltónk
számátlan bajtól, ez üldözi és öli a betegségek
csiráit, a bacillusokat, ez igázza le nekünk a
tenger hullámaint és a villámaint! Nem szabad a
sajtónak, a katolikus sajtónak sem a modern
tudomány ellen harcolni, nem szabad ezt, noha
még törtető irányzat, ignorálni; nekünk az új
időknek kíméletlen igényeit ki kell elégítenünk.
Megteszi ezt a másik sajtó is, de ugyanakkor
azt mondja: „Ez az élet és semmi más!” De
nekünk ez nem elég! (Nagy tetszés.) Mi érezzük,
hogy más ideálokra is van szükség és hogy eze-
ket kell folytonos tevékenységben beleoltani a
kedélyekbe. Nekünk az örök eszményeket kell
visszahoznunk, ezeket kell az elfáradt, elszibbadt
világba, lelkekbe lehelnünk, Die Kunst braucht
einen unendlichen Horizont. Ezek a látóhatárok,
amelyeket a materializmus leír, mind szűkek:
az emberiségnek kellenek örök, végtelen ideálok.
(Taps és éljenzés.)

Haza, család, erkölcs, erény: mindezek a
nagy gondolatok abban a fojtott légkörben, melyet
a materializmus teremtet, elhervadnak. Adjanak
nekünk égboltot! Az emberiségnek elete gyökeret
ver a földben, az emberi társadalomban, de hogy
kivirágozzék s gyümölcsözök, ahhoz égbolt s
napsugár is kell. Ezt az égboltot, ezt a fényt,
add meg nekünk sajtó! Ezt hozd le közéink te
új apostol, mert az emberiség különben elernyed.
(Elenk tetszés.) Szellem, lélek kell nekünk és
éppen ezt hogy úti agyon az a sajtó, amely a
frivolitást viseli homlokán. (Ugy van!) Ennek a
sajtónak lehetetlen, hogy egy új világot terem-
sen. (Ugy van!) Nyomában csak erkölcsi nyomor-
úság s hazugság terem. (Ugy van!)

Nálunk meg vannak az eszmék, de mit
használnak ezek, ha testet nem adunk nekik?
És hogy kell nekik testet adni? Emberek által,
akik a szónak hatalmával, sercegő s mégis szár-
nyaló acéltollakkal rendelkeznek s tudják világra
küldeni eszméiket: Ezt a sajtótól várjuk! (Már
Plató mondta: „Nem lehet eltalálni az örök esz-
ményekhez, nem repülhet a madár sem az ég
felé, ha csak egy szárnya van”. A léleknek is
két szárnya van: az ész és a szív, a tudás és
az intuíció, a tudomány és a hit! (Zajos éljenzés
és taps.) Ezek a korunk bálványai. Előállanak a
tudósok és kifejtik az igazság fogalmát, a jónak
fogalmát. Ne menjetek a kinyilatkoztatáshoz!
Itt van a mi moralunk: nem ad-e az felséges
eszményeket? És az ember nem is akar most
mást, csak embert. A történelem egészen emberi
történelemmé lesz, minden zónában és korban és
népben merőben az ember iránt érdeklődik. Meny-
nyi sok igazság van az eszmékben és mily könnyen
támad az ellenszenv a katolikusok közt
ezen irányzat ellen! Pedig mi nemcsak „in Jesum
Christum” hiszünk, hanem „et in unum Deum
Creatorem”; a teremtő Istenben is! Az embernek
nemcsak ott tul, hanem itt a földön is vannak
feladatai! Mem szabad a menyországától elfelejteni
a földet, aki pedig elfelejti, az lábai alól a ta-
lajt elveszíti. Csak hogy a baj a tulzásban van
s a tulzott gondolatokkal van telítve a világ.
Mint ha lazban volna, szinte érzem a modern em-
beriség úteret, dolgozik benne a szenvedély,
mely a föld szeretetét bűnös kejjé fokozza, s csak
élvezni vágyik. Ime, mily piszkos ár hőmpölyög
végig a világon, mely nem kerteget s reteket,
hanem az ember erkölcsi világát önti el s nyo-
mában hervadás, lemondás s buja kejt terjeszti
ki uralmát: hogyan tudja megigézni hivat?

Mennyire kell ez ellen gátakat emelni:
Rothadás bacillusa, gomba van elég, erős búka,
tölgy, palma kell nekünk; (Eljenzés.) Erre csak
az a sajtó képes, amelyet egész irányzatában, az
első betűtől az utolsóig az erkölcsi törvény fog-
lal el. (Elenk tetszés.) Az ember mikor frivol
lapjainkat olvassa, rossz légkörben érzi magát.
Egészségtelen, poshadt légkörben, sirok és nem
tavaszi barázdák közt. Az egészségtelen embe-
reknek egészségtelen légkörük van. A jó és rossz
tudás fáját állítjuk föl, mikor ezen lapokat be-
viszszük a családjainkba. Önök ezen fa alatt
setalattják el gyermekeiket, kísértésnek teszik ki
erényüket. Nekünk nem kísértés, lelkesítés kell.
Nekünk nem kell a fának gyümölcséből. Egész-

séges, romlatlan emberekre van szükségünk, erő-
teljes lelkes szellemekre (Zajos tetszés.) S ilyeneket
akarunk mi a sajtó felvirágoztatása által nevelni.
Kérem önöket, pártolják ezt a sajtót. (Hosszan-
tartó taps és helyeslés.) Ne mondják, hogy a
katolikus sajtó még inferioritásban van. Nem
lesz inferioritásban, ha önök pártolják! (Zajos
helyeslés.)

Valamikor azt mondta Schoppenhauer: „Meg
kell írni egyszer a tragikus irodalomtörténetet”
— s a katolikus sajtó emberei beszélhetnének
erről a tragikumról. Mennyi lelketlenséggel, ér-
zeletlenséggel kell megküzdeniök, hogy elveik-
nek utat vágjanak s mégis dolgoznak, mert érzik,
hogy fejük fölött villámokkal terhes sötét
felhők tornyosulnak. Övön meg az Isten minket
a fenyegető pusztulástól, az enyészet sötét szel-
lemétől, melyet nagygyá neveltünk saját pén-
zünkön! Kérem önöket, működjenek közre a szent
ügyben; egyesüljünk s meglátjuk sokan leszünk;
egymásután jelentkeznek majd s mondják: En
is itt vagyok. (Nagy tetszés.)

Vágyódjunk, törekedjünk a jobb után! Tolstoj
mondja: Olyan vagyok, mint a fészkeből kiesett
tollatlan madár, amely anyja után sipog. Hát
bennünk is van jobb érzés. Lelkünk vágyik egy
tisztultabb érzés, egy nemesebb világ után. Nos,
ez a régi pünkösdi tűz, ez a romlatlan erkölcsi
ézés. Legyenek meggyőződve, ez a pünkösdi tűz
nem oltja ki a tudomány virrasztó lámpáját, nem
oltja ki a technikai haladás kovacs-műhelyének
tűzét, hanem lánggá szítja és szárnyakat ad a
vergődőnek, hogy mikor gyenge, teljes fejlettsé-
get nyerjen és vonsozjon másokat is előre a
magasba (Zugó taps és éljenzés.)

Tegyük egy szent fogadást: a pünkösdi
fényt és nem a sötétbe vesző sugarat kövessük!
Nem azokat a nagy tehetségeket követjük, kik
mindenütt s mindig csak sötét éjjel látnak, ahoz
a vaksg is elég, nem azokat a hatalmasokat,
akik „títánok”, de szellemi epigonokat nevelnek;
— hanem azokat, akik hitre, reményre, biza-
lomra, erényre tanítanak s megnyitják a föld
szívét. — Uraim, verjünk lelket a szóba, adjunk
lendületet s szárnyalást a tollnak, mely a ma-
gyar közszellemet ideális magasba emelje! (Per-
cekig tartó lelkes taps és éljenzés.)

Mozaik Szerbiából.

Walter Scott az állítja Ivanhoe váráról, hogy
annak vakolata embervérrel volt keverve: a szerb
fejedelmek belgrádi konakja fölülmulja azt, mert
ennek vakolata királyvérből készült.

T. olvasóink a napilapokól tájékozva van-
nak a véres események idegizgató részleteiről.
Megdöbentőnek találjuk azt a viaskodást, mely
a szerb fejedelmi trón körül egy század óta le-
játszódott, s mely igazolja azon mondat Summu-
jus, summa iniuria. Tájékozásul ide iktatjuk rö-
viden a küzdelmeket:

1804-ben Crni (Kara) György fölszabadítja
Szerbiát a török járom alól.

1813-ban a vele elégedetlen szerb nagyok
elkergetik, mire az ország ismét török uralom
alá kerül.

1815-ben Szerbia Obrenovics Milos alatt
felkel és visszazorítja a törököt. Szerbia önálló
lesz s fejedelmévé Obrenovits Milost választják
(1817-ben) öröklési joggal.

1839-ben Milost az állam vagyonával való
rossz gazdálkodás miatt vád alá helyezik és lemon-
dásra kényszerítik fia, Mihály javára.

1842-ben Mihályt is elűzik a szerbek és a
dinasztia trónvesztettnek jelentik ki s visszahív-
ják az elűzött Kara György fiát Sándort.

1858-ban ezt is letették és Sándor fejedelem
kénytelen volt Magyarországra menekülni, és visz-
zahívták ugyanazt a Milost, a kit 1839-ben le-
mondásra kényszerítettek. Az agg fejedelem után
fia Mihály következett, de nem sokáig örvendett
a fejedelmi hatalomnak, mert

1868-ban a Karagyörgye pártjabeli összees-
küvők meggyilkolták jun. 10-én a toposideri park-
ban nagynénjével együtt. (Ezen Mihály fejedelem-
nek neje volt gróf Hunyady Julia, a néhai úrmé-
nyi gróf Hunyady Imrénének unokanővére, s a
néhai gr. Hunyady László trencseny megyei birto-
kos s gr. Hunyady Kálmán udvari főszertartás-
mester edes nővére. A fejedelemző férje meggyil-
koltatása után Arenberg herceghez ment nőül,
s jelenleg is részint Brüsszelben, részint Pozsony-
Ivánkán él. Remek parkja feltűnik a pozsony-
érsékvárvány vonat mentén.)

Az összeesküvők azonban nem értek célt,
mert Mihály halála után a 14 éves Milánt kiál-
tották ki királynak.

Milán erkölcsstelen életet élt még azután is,
hogy megnősült elvevén a dúsgazdag és szerfelett
szép Kecskó Natáliát. „A hány lépcsőfok van itt
— mondá a szemendriai alkonzul e sorok írójá-
nak a belgrádi konakban 1896-ban — annyi
asszony hemzsegett itt. Milán egész háremet tar-
tott, s még női cselédeivel is bűnös viszonyt
folytatott.

Natalia királyné nem tűrhette e gyaláza-
tos életmódot, válópert vont maga után férje ré-
szeről. A belgrádi metropoliista azonban nem
akarta felbontani a házasságot, miért is Milán
megfosztotta állásától, kolostorba záratta és mást
nevezett ki érseknek. Érseknek tudvalevőleg min-
dig lehet fogni embert, a ki a király akaratát
teljesíteni kész, legyen bárminő az az akarat.

Nataliát erőszakkal távolították el Belgrád-
ból, kocsi rakták s úgy vitették esendőrkiiseret-
tel Zimonyba. Natalia erőszakos elhurcolása még
élenk emlékezetben van és nagyon aláasta férje
tekintélyét. Az anya magához vette fiát, Sasát,
kit később nem akart férjének kiadni. Ismeretes
az a megrázó jelenet, mely Wiesbadenben játszód-
ott le, midőn egy nő: ény oroszlan módjára
küzdött a porosz esendőrökkel, de a győnge nő
kénytelen volt az erőszaknak engedni.

1889-ben Milán kénytelen volt leköszönni 13
éves fia javára, ki egy három tagból álló regens-
ség felügyelete alatt állott.

1893-ban a kiskoru Sándor javára ennek
nevelője Csirics ezredes revolverral kényszerítette
a törbe esalt regenseket leköszönni s a 17 éves
királyt nagykorúnak nyilvánítani. Apját, Milánt
hazahívtá, megtette a hadsereg főparancsnokának,
de mivel a pazarló ex királyt nem tudta elég
pénzzel ellátni s mivel félt, hogy a hadsereggel
egyetemben a nyakára nőhet, ismét eltávolította
az országból. Anyját az apja tette földönfutóvá,
atyját a fia tette hontalanná. Tiszteljéd apádat és
anyádat, hogy hosszú életű lehess a földön.

Mikor 1900-ban, Sándor király elvette a
nem éppen jó hírben álló Masin Draga özvegyet,
akkor a levéleli összeköttetés is megszakadt a
fiu és szülei között. Ismeretes, hogy emiatt Sán-
dor király meg sem látogatta a Bécsben haldokló
Milánt. Ez a feletti elkeseredésében végrendele-
tileg meghagyta, hogy hazája földjén még tete-
meit sem akarja, hogy ott nyugodjanak. Emiatt
aztán Sándor király temetésére sem ment, sem
Bécsbe, sem Krusedolba, Szlavoniába.

Csak ez évben, a tél végén, két esztendő
mulva ment oda nejevel rövid imát mondani. E
kis vezeklés azonban már nem volt képes füstbe
ment nepszerűséget visszaszerelni.

Mint ember akaratos konok, mint uralkodó
az erőszak híve, a legutóbbi választásokon egyet-
len egy ellenzékist sem juttatott a szkpzesinába.
E miatt Markovics Cincár miniszterelnököt a
legmagasabb rendjellel tüntette ki, minőt még
poigári szerb ember nem kapott. És most Mar-
kovics tábornok vele együtt számos revolver lö-
véstől átfurva, kiterítve fekszik, illetőleg diszte-
lenül, csak lopva temették el hajnali 2 órakor a
sz. Márktról nevezett régi temetőben.

Et nunc reges intelligite et erudimini, qui
indicatis terram.

A gyalazatos tett felett a művelt világ kell,
hogy megbotránkozását fejzeze ki s a huszadik
században nem engedhető meg, hogy gyilkosság
ontotta véren gázolja, valaki trónra juthasson,
ha az mindjárt Szerbia trónja is!

Ujdonságok.

Egyházmegyei hir. Jancovics István,
dlhepölei segédlelkész kinevezetett ugyanoda a
beteg plebános mellé administratorknak in spiri-
tualibus.

Személyi hírek. Öze gróf Hunyady
Imréné ő exciája jövő heten hosszabb tartózkó-
dásra Ürménybe érkeznek. — Br. Edelsheim Gy-
ulay Lipótné ő miga, szül. Odescalchi Irma her-
cegnő családjával f. hó 8-án hosszabb tartózkó-
dásra Szt.-János-Elefánthra érkezett. Br. Edel-
sheim Gyulayt e hó 20-ára várják ugyanoda. —
Dr. Kramolin Viktor főispán ő miga, vasárnap
f. hó 7-én érkezett vissza Holiccsról. — Jándi
Bernardin, nyitrai földink, pannonhalmi főiskolai
tanár, Olaszországba utazott.

Szigorlat. Cserenyey István nyitrai elemi
leányiskolai hitoktató f. hó 9-én a budapesti
egyetem hittudományi karán szép sikerrel tette
le a harmadik szigorlatot, az erkölcsstanból és
lelkipásztorokodástánból. Ifjú barátunkat, aki sok-
oldalú elfoglaltsága mellett szabadidejét a tuda-
mánynak szenteli, melegen üdvözöljük.

A belgrádi vérfürdő. Amit armány, cselszövény és véres erőszak alapít, azt egy gonoszabb armány, ügyesebb cselszövény, nagyobb erőszak romba dönti. Ezt a sokszor bebizonyult történelmi igazságot idézi vissza emlékezetünkbe a belgrádi vérfürdő, melyhez hasonló aligha van a világtörténelemben. Sokféle magyarázatot lehet fűzni az Obrenovics dinasztia kiirtásához, de ha ennek az irtóztatás eseménynek legmélyebb alapjait akarunk lebecsülni, akkor azt kell mondanunk, hogy Isten újja ismét véres betűkkel írta fel a történelmi tapasztalat lapjaira azt a tanulságot, melyet sem a népek, sem a királyok nem akarnak eléggé megiszivlelni, hogy a trónok talapzata csak a jog, menyezetők csak az igazság lehet, erősségük a népek szeretete.

Még nem volt rá eset, hogy egy trón, mely ezeken a szikla alapokon nyugodott, romba dől volna. Külső hatalom megdönthet talán egy ilyen trónt is, de maga a nép, a nemzet nem őrül, annak alapjait.

Amde jogot talapzatul, igazságot menyezetül a trónoknak csak a keresztény vallás nyújthat, Krisztus szent törvénye, melynek örök elveiből a jog és igazság alaptételei lezárnak. A népek szeretetét is erősségül a trónok csak úgy kaphatják meg, ha a kormányzatot a Krisztusi szeretet és irgalom szellemében vezetik. Népek szabadsága, királyi szívek megújodása, trónok biztossága, az Isten által alapított erkölcsi rend tiszteletéből ered. A népeket, melyek ezt meg nem értik, elsodorja a pusztulás árja, a királyokat, a kik ezt meg nem szivlelik, eltemetik a trónok romjai.

Halálozás. Lúley János nyug. oszlányi főszolgabíró és földbirtokos június hó 12-én, életének 53-ik évében, hosszas, kínos szenvedés és a halálközlők szentségeinek ájtatos felvétele után Nyitra elhunyt. Temetése ma, vasárnap, június 14-én délután 4 órakor fog a Palugyay-utca 4. sz. alatti gyászházból végbemenni. Bátok poraira!

Jézus szent Szíve ájtatossága a Mária-hegyen csütörtökön jun. 18-án kezdődik és jun. 26-án végződik mindennap esti 6 órakor, kivéve a vasárnapot. Megnyitó és záró magyar sz. beszéddel 18. és 26-án, középső vasárnapon pedig tót sz. beszéddel délután 3 1/2 órakor.

Ürnapja. Hagymányos fényvel és nagy egyházi pompával ülte meg ez évben is Nyitra városa az ünnepi ünnepet, melynek kellemes nyári idő kedvezett. A székesegyházban Bende Imre püspök úr ó méltósága tartotta az ünnepi misét, teljes segédlettel. A körmenetet, mely ezen a napon szokás szerint a felső-városban tartatik, Venczell Ferenc c. püspök és nagyprépost vezette. Részt vettek a körmenetben a helybeli katolikus egyletek, a tanuló-ifjúság és beláthatatlan sokaságú nép. Közvetlenül a Szentegyház mögött dr. Kramolin Victor főispán ment díszmagyarban Szingazdag és épületes látványt nyújtott a nyitrai oltáregylet, mely ma először vonult ki testületileg, gyönyörű zászlója alatt. Az egylet, mely mintegy 60 taggal volt képviselve, a pap-ság előtt haladt, dr. Bangha Istvánné és Sándor Pálné úrnők vezetése alatt. Az egész úton a merre a körmenet elvonult, az ablakok fényesen ki voltak világítva és virágokkal díszítve. — Vasárnap, f. hó 14-én az alsó-városban tartatik meg az ünnepi körmenet.

Vallási cinizmus. Fentebb adunk hírt az ünnepi ünnepéről, mely tudvalevőleg a katolikus egyháznak egyik legnagyobb és a hívek meg a hatóságok nyilvános részvételével megülni szokott ünnepe. Ezen az ünnepen a körmenetben részt vesz a koronás király, nem ugyan az ország fővárosában, de részt vesz birodalmának másik székvárosában, a mi a dolog lényegén nem változtat. Az ország koronás királya ezen a napon világra szóló fényvel és pompával jelenik meg vallásos népek sokasága között. Részt vesznek ezen az ünnepen az ország fővárosában a katonai és polgári hatóságok, nincs az országnak oly zuga, melyben a hatóságok, különösen, ha azoknak tagjai katolikus vallású emberek, az egyháznak ezt a nagy ünnepét ignorálnák. Csak Nyitra városa képez e tekintetben szegényletes kivételt. Itt az állami és a közigazgatási hatóságok bántó cinizmussal tudomást sem vesznek arról az ünnepéről. A kir. törvényszék, az ügyészség, a pénzügyigazgatóság s nyomukban a vármegye minden évben a távollétükkel tündökölnék. Nemesek különben az ünnepen, hanem a katolikus egyház összes nagy ünnepein. Ez idén a nemes vármegye egyetlen ünnepén a körmenetre elmenni a főispánt, a kiknek dicséretes példája az alispánra és tisztviselő társaira úgy hat, mint falra a reá hányt

borsó. Hát ez nem jól van. Az agglagényi vigság, melynek ezidőszert éppen a legelőkelőbb hivatalos állásokban sikerült tért hódítania, sok különféle dolognak a takarója lehet, de egy köztisztviselőnél a vallási cinizmust semmiképp sem indokolja. Manapság már a miut az uralkodók nem kormányozhatják a népeket szuronyokkal, úgy a köztisztviselők sem vezethetik a népeket bureauval és hivatalos hatalommal. Tekintelyt, állásának megfelelő tiszteletet ma már csak egy olyan tisztviselő vívhat ki magának, a ki össze tud forrni a nép erkölcsi érzéseivel. E nélkül lehetetlen tiszteltté tenni a hivatalnok állást s az olyan tisztviselő, a kinek állását az erkölcsi tekintély tisztelete nem környezi, ha a feje tetejére áll is, akkor sem lesz képes hivatalában a közérdekek szempontjainak érvényét szerezni. Méltán kelthetett tehát általános megütközést, hogy az úrnapi körmeneten néhány száz tisztviselő közül a főispánon kívül 3-at, mond három láttunk, Dröxler ügyészt, Lakics Attila és Rácz István árvasszéki ülnököket. Ez utóbbiaknak a jelenléte, melyet egyéni vonatkozás szerint távolról sem akarunk gúny tárgyává tenni, arra emlékeztetett minket, hogy a vármegyei központú tisztviselői kar — s ugyanezt lehet állítani a többi hivatalokról is — a vallásörkölesi érzés s a katolikus öntudat tekintetében még mindig a gyámságra szoruló kiskorúság állapotában van.

Öngyilkos bankigazgató. Kovách József, volt nyitrai gyógyszerész, utóbb a nyitrai Népbank igazgatója mult szombaton jun. 6-án délután Szalakuszon agyonlőtte magát. Kovách gégerákban szenvedett és jun. 3-án Bécsbe utazott, hogy az ottani orvosokkal megállapíttassa baját. A bécsi specialista operációt tartott szükségesnek, melynek azonban a beteg csak később akarta magát alávetni, majd, ha ügyeit rendezi. Az orvos addig is gyógyszerert irt elő a betegnek, melyről azonban ez utóbbi, mint volt gyógyszerész azonnal rájött, hogy gégerákja van, melyet kezelő nyitrai orvosa dr. Thuróczy Károly, ki-méletből előtte elítelt. Kovách ezután Bécsben revolvert vásárolt és úgy jött vissza Nyitra. Lapunk szerkesztőjével jun. 4-én Érsekújvárról egy kupéban utazott Nyitra, a fülkében feltűnően szótlan és magába zárkózott volt a szerencsétlen öreg úr, de végzetes tettét senki sem sejtette meg. Hazajövet nevének elkeseredve beszélt, hogy el fojja magát pusztítani, mért is csillapítólag ügyeketek reá hatni. Szombaton délelőtt még a bankban volt, s ebéd után egy örízletlen pillanatban eltávozott nyitrai lakásáról és bérköcsin Szalakusra hajtattott, hol birtoka van. Ide érkezvén még beszélgetett a kertészszel, aztán a kertben levő és most üresen álló urilakba ment, hol a konyhahelyiségben három lövéssel a halántékába lött. Az első lövés csak horzsolta fejét, a két utóbbi kioltotta a boldogtalan ember életét. A kertben foglalkozó munkások semmit sem tudtak az esetről, csak mikor Nyitráról odarobogott Kováchnak aggódó neje, jöttek rá a borzalmas katasztrófára. — Temetése jun. 8-án ment végbe Szalakuszon, megjelent ott a főispán, Craus István v. orsz. képviselő, az elhunyt veje, és nagy számú barátai Nyitráról, több mint 40-en. A szerencsétlen véget ért bankigazgató után a Népbankban semmiemű zavarok nem támadtak, végzetes tettét csak is gyógyíthatatlan betegségének lehet betudni.

„A nyitrai ingyentej intézmény” létrejött, hála a kegyes adakozók jótékonyának, már a közel jövőben kilátásba helyezhető. Helyiségül a káptalan utca 11 sz. a háznak egy lakása lett kibérelve, és a szükséges berendezési munkálatok serényen folynak úgy, hogy az intézmény működését valószínűleg még ebben a hónapban fogja megkezdhetni. Azonban, hogy az intézmény szerfölött áldásos működését széles körben és hosszú időkre kiterjedőleg kifejthesse, a további adományok nyújtása, melyek dr. Thuróczy Károly Nyitra címre küldendők, égetően szükséges. Ezen kiválóan jótékony és emberbaráti célra, a már közölt jöteveken kívül még adakoztak: Báró Steiger Albert Szeptenczujfalu 100 kor., Klóbusiczky Géza gyűjtése 10 kor., Salzberger József Bars-Simony 20 kor., Nyitrai takarékpénztár 50 kor., dr. Lakits István 10 kor., Bohunka Géza 10 korona, Bende Imre püspök 100 kor., Reidner N. gyűjtése 12 kor. 90 fillér, Huszár István 20 kor., Hoffer Sárka gyűjtése 6 kor., Ernszt Sándor Budapest 10 kor., Tivadar László gyűjtése Privigye 8 kor. 40 fillér, Zelenay Károly Pozsony 40 kor., Braunsteiner Mihály 10 kor., Czeizel Gábor 20 kor., dr. Kürt Károly 10 kor., G. Forgách Károly Ghymes 50 kor., Bacskány Károly Ghymes 20 kor. Összesen 507 kor. 30 fill.

A már kimutatott 1277 kor. 35 fillérrel együtt eddig befolyt 1784 kor. 66 fill.

A felsőbb leányiskola évvizgató vizsgálatai. Vallástánból 15-én és 16-án; I. osztály 17-én d. e. és 25-én d. u. II. osztály 20-án d. e. és 26-án d. u. III. osztály 18-án d. e. és 22-én d. u. IV. osztály 19-én d. u. és 26-án d. e. V. osztály 17-én d. u. és 22-én d. e. VI. osztály 20-án d. u. és 25-én d. e. Tornavizsga 27-én d. u. 5 órakor, 28-án Te Deum. — A nyitrai róm. kath. elemi népiskolákban. IV. ker. fiúiskolában. Junius 18. I-II. osztály. 19. d. e. III., IV., V. és VI. osztály. A belvárosi fiúiskolában. 22. d. e. IV. oszt. 22. d. e. III. oszt., 22. d. u. I. b) oszt. 22. d. u. II. b) oszt. 23. d. e. I. a) oszt. 23. d. e. II. a) oszt. A belvárosi leányiskolában. Junius 24. d. e. I. a) oszt. 24. d. e. 1/2 órákor az óvoda. 24. II. a) és III. a) egyesített oszt. 25. d. e. I. b) oszt. 25. d. e. II. b) oszt. 25. d. u. III. oszt. 26. d. e. IV. oszt. A záróvizsgák d. e. 8 órakor és d. u. 2 órákor kezdődnek. — A hálaadó istentisztelet junius hó 27-ik napján tartatik. — A nyitrai Szent-Éle polg. fiú- és leányiskolában az évvizgató vizsgák következő sorrendben tartatnak meg: Junius 20-án d. e. róm. kath. hittani vizsga d. u. izr. hittani vizsga. 22-én d. e. 8-10 I. fiú, 10-12 I. leányoszt., d. u. 3-5 II. leányoszt. 23-án d. e. 8-10. II. fiú, 10-12. III. fiúoszt., d. u. 3-5 III. leányoszt. 24-én d. e. 9-12 IV. leányoszt., d. u. 2-4 IV. fiúoszt., d. u. 5-6 évvizgató ünnepély. A kiállított rajzok és kézimunkák 22-24-ig (bezárólag) tekinthetők meg. Felhívjuk a t. szülők és tanügybarátok figyelmét arra, hogy a kiállított tárgyak jórészt a szolnai iparképzésre fognak küldetni. — A nyitrai izr. iskolánál Junius 21. délelőtt 8 1/2 órakor I. fiú, 10 1/2 órakor I. leány, délután 2 órakor IV. és V. fiú hittani tárgyak. 22. d. e. 9 órakor II. fiú, d. u. 3 órakor II. leányoszt. 23. d. e. 9 órakor III. fiú, d. u. 3 órakor III. leányoszt. 24. d. e. 9 órakor IV. fiú, d. u. 3 órakor IV. leányoszt. 25. d. e. 9 órakor V. fiú, d. u. 3 órakor V. és VI. leányoszt.

Óvakodjunk a repülő golyóktól! A 14. honvéd gyalogezred folyó hó 15., 16., 17. és 18-án reggel 7 órától délután 1 óráig Gerecsés és Zoborhegy (587.) között harszerű cél-lövészetet fog tartani. A céltáblák Zoborhegy déli-keleti oldalán lesznek felállítva. Főlöirány: a gerecsési szőlőktől a (587. magassági pont) Zoborhegy felé. A lakosságot figyelmezteti a rendőrkapitány, hogy az említett napokon reggel 7 órától délután 1 óráig a gerecsési szőlők és Zoborhegy közti területen a löirányban való tartózkodás vagy járkálás életveszélyes.

Évvizgató vizsga Póstyénben. Folyó hó 8-án tartották meg a póstyéni róm. kath. iskolában az évvizgató vizsgát. Az eredmény mindenképp meglepett. A tótajkú gyermekeknek tiszta s értelmes magyar feleletei és énekei mindnyájunknak jól estek. — Ha valaki tudni akarja annak a nagy eredménynek az okát, a melyet úgy az elnöklő fűző plebánus úr, mint a vizsgán jelen levő Machovich János főszolgabíró úr örömmel állapítottak meg, annak ismernie kellene azt a mély vallásosságot, a mely a tantestület tagjait urálja. Ismernie kellene azt a hevílő törekvést, a mely köteleiket kellemsé teszi; ismernie kellene ama nagy egyetértést, a mely a tantestület tagjait egymáshoz fűzi; jelen kellett volna lennie különösen a vizsgát követő napon megtartott kiránduláson s ha látta volna a tantestület szerető, gyermeki leereszkedését a gyermekekhez: akkor megsejthette volna, hogy abban az iskolában nem az állam hivatalos, hanem a katolikus szellem a vezető elem, a mely nemcsak az intézet címében díszlik, hanem a tagok szívében virágzik. En ebben keresen az okát az elért eredménynek. Egyben köszönet a buzgó igazgató úrnak, Smeringa Gézának, a ki kiemelte a katolikus iskolát hosszú tespedéséből. Köszönet a vele működő két tanítónak.

Egy jelen volt.

Mű-hazafiság. Nincs magasabb erzes a hazafiságnál, de nincs furcsább annál, ha valaki a hazafiságot csak azért fitogtatja, hogy ebből hasznot húzzon. Egy kirívó példája az ilyen mű-hazafiságnak egy gyáros, ki nagy garral hirdeti „magyar” Thomassalakat „kartellen kívül” mint egy reámutatván ezzel arra, hogy a többi Thomassalaggyárak kartellbe léptek volna a gazdaközön-ség kizsákmányolására, ami nem egyéb merő rá-fogásnál. Továbbá azt hirdeti említett gyárosnak, hogy „ugyanoly foszforsavtartalommal és porfiumossággal, mint a német vagy a cseh salak”, a világrt sem említene azonban, hogy ezen foszforsavból mennyi az oldható, mert meg van a maga oka, hogy erről bőlesen hallgasson! Ugyanis tény az, hogy a magyar Thomassalak ugyanannyi foszforsavat tartalmaz, mint a német vagy cseh árú, de ami a magyar salak oldhatóságát illeti, úgy jobb erről nem is beszélni, míg p. o. a német gyárak legalább 80 % oldhatóságot szavatolnak, már pedig a növénynek oldható foszforsav kell, nem pedig olyan, amelyet egyáltalán fel nem vehet, tap-lalkozására, fejlődésére nem fordíthat. Ha már állást akarunk foglalni a cseh gyártmány ellen,

mert a esek is azon igyekeznek, hogy a magyar listet kiszorítsák, ám tegyük, megvan az okunk rá, de hogy esupa képzelt hazafiságból a kifogástalan minőségű német, „csillag” védjegyű árut saját karunkra szintén visszavessük, ehhez nem elég az, hogy ily eljárással elősegítjük egy magyar gyár felvirágztatását, mert ezt csak az esetben tehetnők, de ekkor hazafias kötelességünk is volna, ha a magyar gyár ugyanazon árért, ugyanazon minőségű árut szállítana.

Hálanyilatkozat A tókes-ujfalusi plébános úgy saját, valamint örvendező hívei nevében is hálás köszönetet mond Bangha Istvánné urnőnek, mint az áldásos-n működő nyitrai oltáregylet langbüzgalmú elnöknőjének és Kutvaszer István címzetes kanonok, oltáregyleti igazgató urnak azon szép **fekete pluviale**-ért, melylyel a tókes-ujfalusi plébániai templomot ujjal megajándékozni kegyeskedtek. Tókes-Ujfalu, 1903-iki június 10-én. Kiváló tisztelettel Duday János plébános.

A főispáni látogatás és a holicsei bíró. Feltűnt mindenkinek, hogy a holicsei bíró a főispáni látogatás ideje alatt még az utcán sem volt látható. Megszoktuk ugyan, hogy ezt az embert az urak mindenütt mutogatják, de ez alkalommal csak a jó izlés követelményének tettek eleget, hogy a főispán színe elé nem engedtek. Reméljük s el is várjuk derek főszolgabiráunktól, írja holicsei levelezőnk, hogy a főispáni látogatás ideje alatt történt közbotrányokról tudomást szerezve, röviden végez ez emberrel, a ki amúgy is már sokszor kézzelfoghatólag bebonyonyította, hogy hivatásának keptelen megfelelni.

Egy új tanító-egyesület. A szakcsányi esp. kerület papsága az esperesi kerülethez tartozó tanítókat i. évi jun. 18-ra délután 3 órára a kis-béliczi fürdőbe hitta össze, hogy egy nyitrai tanító-egyesület megalakítása iránti módokat beszélje. Bizony már ideje volt, hogy a mi vidékünk tanítótsága is mielőbb egy eleterős egyesületté alakuljon.

Pöstyén fürdőt e hó 6-án kiadott s hozzánk beküldött névjegyzék szerint 1615 vendég látogatta.

Dr. Kramolin főispán Holicson. Illő fényvel — írják lapunknak — s meleg lelkesedéssel fogadta Holic és vidéke megyefőnökét, dr. Kramolin Viktort, a ki vidékünkön való négy napi tartózkodása alatt mindenki jóindulatát megnyerte. Igazi lelkiörömmel s hálás szívvél nyugtatjuk főispánunknak a nála tisztelő róm. kath. papsághoz s a kath. kör küldötteihez intézett arany szavait; megőrizzük, mert meg vagyunk róla győződve, hogy itt a periferiákon, a hol a főispán nemes intenciói s alantas hivatalnokainak cselekedetei közt nagy úr tántog, — a közel jövőben hasznát vesszük. — Az állami és megyei tisztviselők kara, a cs. és kir. urad. tisztjei, közsegi előjárók, járási jegyzők, lovas banderium s a tüzoltóság fogadták jun. 3-án a délutáni vonattal a járási főszolgabíró s titkája kíséretében megérkező főispánt, a kit a városi képviselő testület nevében Holic jegyzője: Hencz Kálmán üdvözölt, de oly tapintatlan beszéd kíséretében, hogy a főispán csak az általános megütközésnek adott kifejezést, a midőn válaszában a szónok szavait megkorrigálta. — A város első házainál felállított diszkapu előtt a lakosság nevében Kucsera József, holicsei esperes-plébános fogadta lelkes beszéddel, melyet a főispán higgadt, de meleg szavakban megköszönt. Ezután megindult a menet az ifjuság zenekarának hangjai mellett az országuton, melynek két oldalán az összes iskolák ünnepi ruhában öltözött növendékei sorfalat állottak, a főbíró lakására, a hol a főispán itt léte alatt lakott. A bejáratnál igen kellemes meglepetésben részesíté Janigós Emma róm. kath. főtanítónak kedves leánya, a ki talpraesett beszéd kíséretében az iskolai növendékek nevében nyújtott át a főispánnak egy csokrot. Este a főispán tiszteletére az egész város ki volt világítva, a közönség zenés faklyásmennettel tisztelte meg megyeje főnökét; az esti ünnepeltetés sikerült tűzijátékkal végződött. Másnap Kopesányban tett látogatást, a hol Boldizsar, a helység plébánosa lendülettel beszéddel fogadta. Este az uri kaszinóban 100 terítékű bankettet rendeztek a tiszteletére, a melyen a főispán s Boór J. ev. lelkész tartalmas beszédei keltettek feltűnést s meleg ovációkban részesültek. Látogatásával megtisztelte még Egbelt, Kuttit s Szakolcát, a mely helyeken őt a helységek lakói elükön papjukkal kitüntető s zajos fogadtatásban részesítették. Szívvel óhajtjuk, bárcsak állandó nyoma maradna e főispáni látogatásnak, hogy a jog, törvény s az igazság-

nak soha sem kelljen panaszkodnia járásunk közgazgatása ellen.

Kirabolt persely. Vágsellyén szent Antalnak nagyon sok tiszteője van. A persely szépen jövedelmezett, de nem a szegényeknek, hanem Bugár István és Kelemen János harangozóknak. Ezt a plébános észre vette és hogy a tolvaj nyomára jöjjön, két megjelelt koronát tett a perselybe. Az osztrák koronáknak egyesét keresztül karcolta s meghagyta a vendéglősöknek, hogy a fizetőket figyelemmel kísérjek. S csakugyan a tolvajok lépre mentek, mert Rajniss Nándor koresmárosnál a megrendelt bort a megjelelt koronákkal fizettek. F. hó 12-én volt a törvényszéki tárgyalás Nyitrán, mely alkalommal Bugár hét havi, Kelemen pedig hat havi fogházat kapott. Az elítéltek felebbezték.

A szörplére nem kell többé igazolvány. Azon gazdák, kik takarmányozási célokra eddig igazolványokat voltak kénytelenek beszerezni, hogy a nevezett cikket kedvezményes viteldj mellett megkaphassák, figyelmeztetnek, hogy ezentul ilyen igazolványra szükségük nem lesz. A keresk. miniszter jun. 1. rendeletet bocsátott ki, hogy a kérdéses szörplet a magyar államvasutak bármely állomására tetszés szerinti mennyiségben kedvezményes viteldj mellett szállíthatók.

A szünidőre nevelőnek ajánlkozik egy érettségit tett paprnövendék.

Cím megtudható a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” szerkesztőségében.

Egy jó házból való fiu

tanoneul

azonnal felvétetik Sarlay Ádám íűszerkereskedésében Nyitrán. Vidékiek előnyben részesülnek.

VAJDA J. butorgyári raktára

NYITRA, Párutca.

A n. é. butorvásárló közönség becses figyelmébe ajánlom dús választékú, szilárd és modern stílu

**háló, ebédlő, uri szoba és szalon
berendezésekből álló raktáramat**

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, a képzelhető legjutányosabb árakon, ugyszintén

saját készítményű kárpitos butoraimat

Szolid és pontos kiszolgálás biztosittatik. Kivánatra költségvetéssel és rajzokkal szívesen szolgálók.

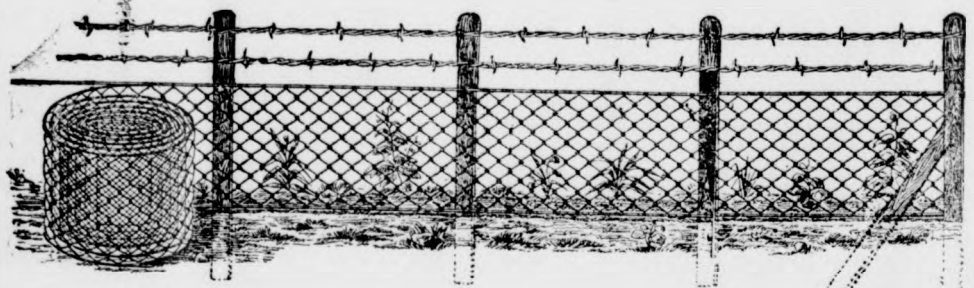
Kiváló tisztelettel

Vajda J.

PÁZMÁNDI JÓZSEF

Legelőseőbb
kerítéssodrony-fonó és szövőipar

NYITRÁN, Tóth Vilmos-utca 32. szám alatt.

Saját készítményű gép-sodrony-fonatok vadaskertek, szőlők, nyaralók, parkok, gazdasági épületek, kerti pavillonok, sírhelyek stb. bekerítésére.

Továbbá: **gyep- és virág-diszkerítések**; föld, kavics és kőszén-áthányó rosták, rézzel befuttatott acél matracfonatok és lábtörlők, réz, vasszövetek és bakkerfonatok gazdasági célokra;

ugyszintén **kék és zöld ablak-légyszövetek**, arevédők, szőlőbogyózó rosták, szikra fogók, tyukketrecek és mindenféle sodronyfonás,

úgyszintén **dobok és dob-bőrök** készítése.

Kiváló tisztelettel

Pázmándi József.

1896. évi orsz. kiállításon díjjal kitüntetve.

JUHARI ÉS FURDA
templomfestők

Nyitrán, Káptalan-utca 17. sz.

Ajánljuk a nagyérdemű közönségnek
újonnan kibővített és

templomfestészet

céljaira a legtökéletesebben berendezett üz-
letünket, melyben **templomok festését, oltár-
rok és képek renoválását** valamint **uj oltár-
képek festését szobrok polichromirozását** s
ezeknek egy középkori, mint legújabb stílus
kidolgozó-át **jutányos árak mellett** elvállaljuk.

Kiváló tisztelettel

19-25.

JUHARI ÉS FURDA,
templomfestők.

Költségleírányzatok és tervezetek ingyen.

Legmegbízhatóbb cég!!

SULGÁN ANDRÁS
cipész

a nyitrai 14. honvéd-gyalogezred tisztikari szállító
Nyitrán, Megyeház-utca 10.

Készít mindennemű cipő-
ket a legjobb anyagból a
legelegánsabb kivitelben
ortopédiai rendszer szerint.

Továbbá készít tisztí lovagló csiz-
mát mérték után a legelőnyösebb
feltételek mellett — Készítményeit
kivánatra a zsolnai iparkiallításra
is előállítja saját cipész-műhelyében.

Gyors és pontos kiszolgálás!

EGY TANULÓ

— jó házból — felvetetik

BIFFL JÁNOS uri divat üzletében
NYITRÁN

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI
SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfino-
mabb bel- és külföldi szövetek-
ből álló raktárát. — valamint **férfiszabó-műhelyét,**

melyben egy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát,
ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címá-
dákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

○○○○ Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl. ○○○○

Tolvajfurfang. Történetek a tolvajok, zsebmetszők, sik-
kaszatók, csalók, szédelgők stb. életéből.
* * Irta: MIHÁLYFALVY I. * *
Rendkívül érdekes könyv.

— TARTALOM: —

A kincs. — A gavallér. — Az ékszerlovaj. — A huszár
és a lopott óra. — A hagyatékok. — Van még beesület
ember. — Koziakjak Demitri. — A pénzhamisító. —
A gyomorgörögök. — Az árendás tehene. — A bíró
órája és a corpus delicti. — Az utitárs. — A marha-
kereskedő gyilkosai. — Az asszony panasza. — Az
amerikai társ. — A féllábra való cipő. — A tót mint
herceggímás. — Hogyan menekült meg Braunschweig
az akasztófától. — Egy ügyes zsebtolvaj — A házasság-
levél. — A báli toilet és a pulyka. — A ki gyűrűt
áru. — A talált tárcza. — A végrendelet. — A föld-
birtokos. — Koritovszky. — A gyilkos. — Az ezres
bankjegy. — A járadék. — A nővadász. — A ritka
könyvek. — Mi van a tűz alatt? — A keleti meg a
nyugati vonás. — A gróf ur és az inasa. — A vizitáló
tolvaj. — A kapós kép. — A lidérc. — A falánk li-
dérc. — A hamispénz forgalomba hozatala. — Szökés
a fogházból. — A szőlősgazda és a zsidó. — A csem-
pész boszúja. — A százas bankjegy. — Az ünnepegy
vége. — A koldusok. — Az üldözött hölgy. — A meg-
duplázott pénz. — Az olesó bárányok. — A tisztasági
felügyelő. — Az előkelő vendég. — A zálogszédula. —
A szép kliens. — Leó szerelme. — A sirás. — Az
ideál. — Eladó üzlet. — Az értékpapírok. — A beteg
tehén. — A bűbájosság. — Hamis anya. — A kölesön.
— Amerikai történet. — A furfangos utitárs. — A
zsákmány biztosítása. — A tánclecke. — A zseb-
tolvajok. — Az aláírás.

Ára 2 korona 40 fillér. — Megrendelhető a
„TÖRVÉNYSZÉKI ÉS RENDŐRI UJSÁG” kiadóhivatalában
Budapest, VIII., József-körut 41. szám.

Mc. Gormick Harvesting Machine Company
(Chicago-i aratógépgyár.)
KNECHT J. E., igazgató. Budapest, V., Váci-út 30.

Katalógusok ingyen és barmintve. Feltűnő stílusú készletek szállításunk.

Gyártmányok: Kévek 325gép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszáló-
gép, szénagyűjtő gereblye és „Manila” kévekötőfonal gyártmányai.
Évi gyártmány 362.000 gép. Képviselő: Verő Sándor úr.

intányosan felvételnék a kiadóhivatalban

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III. Hauptstr. 120

(saját házában).

Aranyérmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építő-mesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek mészből földhathók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában különként 16 krtól fölfelé szállítatnak és ami a festék színtisztségét és tartósságát illeti, azonos az **olajfestékekkel**.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

Előnyös tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönök!

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete a tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönökre nézve legujabban a következő rendkívül előnyös föltételeket állapította meg:

1. Kölcsönt ad már 300 koronától kezdve.
2. Kölcsönt ad kívánatra úgy, hogy a kölcsönvevő a teljes összeget kapja meg készpénzben leolvasva (s nem záloglevelekben).
3. Kamatok címén sem történik levonás, mert a részletek mindig félvényként utólag fizetendők.

4. A kölcsön fölvehető 20, vagy 30, vagy 40, vagy 50 évi törlesztésre, mely esetekben a törlesztési hányad (tőke és kamat együtt véve) 5,26%—8%-ig változik. Záloglevéli árfolyam szerint lehet kölcsönt kapni 4,90%-ra is.

5. A kölcsönt az adós bármikor fizetheti vissza akár egészben, akár részben, anélkül

hogy ezért külön díjat vagy térítést fizetne csak köteles félvényvel előbb fölmondani.

6. A becslési adatokat az intézet önmaga, saját kölcségén szerzi be és csak a kölcsönből vonja le.

7. A jól fölszerelt kérvények nyolc nap alatt okvetlenül érdemleges elintéztést nyernek.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete Nyitra székhelylyel egy vidéki képviselőt állított fel s ennek — a szomszéd megyék határos területeire is kiható — vezetésével

MÉREY LAJOS

nyitrai ügyvéd urat bizta meg, kihez a kölcsöntkérő ügyfelek teljes bizalommal fordulhatnak s tőle minden további fölvilágosítást díjmentesen nyerhetnek.

**KISBIRTOKOSOK ORSZ.
FÖLDHITELINTÉZETE.****SZUPERFOSZFÁTOT,**

Stassfurti kálintot

szavatolt 12,4% tiszta káli = 23—24% kén-savas káli tartalommal,

Stassfurti kálintgyásót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kén-savas káli tartalommal,

Kovasavas kálint

(dohánytrágyázásra), továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül**Rézgálicot** (98—99%)

elismert kiténő minőségben legolesőbban szállít a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.